

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 469/2022-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Jánom Vajdom, advokátom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, proti postupu Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/59/2014 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal Okresnému súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) konať v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/59/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“) bez zbytočných prietahov a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je v právnej pozícii žalovaného v prvom rade stranou sporu v napadnutom konaní vedenom na okresnom súde, ktoré sa začalo podaním žaloby 26. mája 2014, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že je oprávnený užívať nehnuteľnosti a zdržania sa zásahov do výkonu jeho užívacieho práva. Napadnuté konanie bolo právoplatne skončené vydaním rozsudku okresného súdu č. k. 8C/59/2014 z 20. mája 2021, ktorý nadobudol právoplatnosť 24. augusta 2021. Následne uznesením č. k. 8C/59/2014-454 zo 17. mája 2022 okresný súd rozhodol o výške trov konania, proti ktorému podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu č. k. 8C/59/2014-519 z 3. augusta 2022 tak, že sťažnosť bola zamietnutá.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že napriek tomu, že odo dňa začatia tohto konania uplynulo už viac ako 8 rokov, do dnešného dňa nie je toto konanie právoplatne skončené. Napriek tomu, že sťažovateľ sa dvoma sťažnosťami na prietahy v napadnutom konaní obrátil na predsedníčku okresného súdu, vybavená bola len jeho v poradí druhá podaná sťažnosť, pričom v odpovedi na ňu predsedníčka okresného súdu priznala vznik zbytočných prietahov v napadnutom konaní. Sťažovateľ uvádza, že predmetom napadnutého konania nejde o právne a ani skutkovo zložitú vec a ani zo správania sťažovateľa v napadnutom konaní nevyplýva, že by svojim konaním prispel k vzniku zbytočných prietahov. Sťažovateľ zastáva presvedčenie, že už samotná skutočnosť, že konanie trvá 8 rokov a 3 mesiace, preukazuje porušenie jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K predĺženiu napadnutého konania došlo v dôsledku nesústreďeného a neefektívneho postupu okresného súdu, o ktorom svedčí skutočnosť, že rozsudok okresného súdu č. k. 8C/59/2014-73 z 3. novembra 2014 bol zrušený uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8Co/150/2015-101 z 30. septembra 2015, ale aj v dôsledku období nečinnosti okresného súdu, ktoré v súhrne presahujú 5 rokov. Sťažovateľ okresnému súdu vyčíta, že bezdôvodne nenariadil predbežné prejednanie sporu a tento svoj postup v meritórnom rozhodnutí ani nijakým spôsobom neodôvodnil, a tiež to, že sa nepokúsil o zmierne vyriešenie veci napriek tomu, že mu to Civilný sporový poriadok ukladá. Zároveň sťažovateľ poukazuje na to, že v priebehu rokov 2020 až 2021 nariadil okresný súd pojednávania, ktoré nevedli k meritórnemu prejednaniu a rozhodnutiu veci, a až na pojednávaní konanom 20. mája 2021 bol vyhlásený rozsudok, pričom okresný súd nedodrжал zákonnú 30-dňovú lehotu na jeho vyhotovenie a odoslanie, a to bez existencie závažných dôvodov a bez písomného súhlasu predsedníčky okresného súdu o predĺžení zákonnej lehoty na vyhotovenie a odoslanie rozsudku. V decembri 2021 krajský súd vrátil súdny spis okresnému súdu a následne trvalo okresnému súdu viac ako 5 mesiacov, kým vydal uznesenie č. k 8C/59/2014-454 zo 17. mája 2022, ktorým rozhodol o výške trov konania. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ podaním zo 17. júna 2022 sťažnosť, o ktorej nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

5. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

6. Ako možno z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyvodit', zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedeného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený súd právoplatne rozhodol pred podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu označeného práva nečinnosťou tohto orgánu nemôže dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

7. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

8. V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

9. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že napadnuté konanie bolo právoplatne skončené vydaním rozsudku okresného súdu č. k. 8C/59/2014 z 20. mája 2021, ktorý nadobudol právoplatnosť 24. augusta 2021. Odvolanie podané proti rozsudku okresného súdu bolo uznesením krajského súdu č. k. 8Co/150/2021-403 z 30. novembra 2021 odmietnuté. Následne, po právoplatnom skončení konania v merite veci, rozhodol okresný súd uznesením č. k. 8C/59/2014-454 zo 17. mája 2022 o výške náhrady trov konania. Proti predmetnému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu č. k. 8C/59/2014-519 z 3. augusta 2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť 1. septembra 2022, tak, že sťažnosť zamietol.

10. Ústavná sťažnosť namietajúca postup okresného súdu v napadnutom konaní bola ústavnému súdu doručená 31. augusta 2022, teda po tom, keď okresný súd vo veci sťažovateľa právoplatne rozhodol v merite veci. Z uvedeného zistenia vyplýva, že v čase podania ústavnej sťažnosti sťažovateľom bola jeho právna neistota v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej už nepochybne odstránená. Toto konštatovanie je súladné s konštantnou a jednoznačnou judikatúrou ústavného súdu, v zmysle ktorej opodstatnená je ústavná sťažnosť na priet'ahy v konaní pred súdom adresovaná ústavnému súdu len potiaľ, pokiaľ sťažovateľ nedisponuje právoplatným a doručeným rozhodnutím vzideným z konania, ktorého sa namietané priet'ahy týkajú (z novších rozhodnutí pozri

II. ÚS 116/2019, IV. ÚS 152/2019, II. ÚS 188/2020). Ústavný súd nemá dôvod sa od tejto rokmí potvrdzovanej judikatúry ústavného súdu odkloniť.

11. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, ktorou namieta vznik zbytočných prietáhov v súvislosti s vydaním rozhodnutia okresného súdu o výške náhrady trov konania v trvaní približne 5 mesiacov a nerozhodnutím o sťažnosti sťažovateľa proti predmetnému uzneseniu do dňa podania ústavnej sťažnosti, ústavný súd uvádza, že ústavná sťažnosť mu bola doručená po prijatí uznesenia okresného súdu č. k. 8C/59/2014-519 z 3. augusta 2022 o sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o výške náhrady trov konania a jeden deň pred nadobudnutím právoplatnosti tohto rozhodnutia. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, a ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Napriek tomu, že postup okresného súdu v súvislosti s rozhodovaním o výške náhrady trov konania nemožno hodnotiť ako optimálny, berúc do úvahy, že v čase podania ústavnej sťažnosti už bolo o sťažnosti sťažovateľa rozhodnuté, nevykazuje také ústavne relevantné nedostatky, na základe ktorých by v okolnostiach prerokovávanej veci ústavný súd mohol reálne dospieť k záveru, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

12. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní k porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nedošlo, a preto ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu